

SURE!
TAMPERE.

TAMPERE.
FINLAND

SURE-hanke ja turvallisuuden suunnittelu naapuruston tasolla

Ilari Karppi & Iina Sankala
Tampereen yliopisto / SURE-hanke

CITY OF TAMPERE

EUROPEAN UNION
European Regional Development Fund

SUOMEN ITÄMERI-INSTITUUTTI
THE BALTIC INSTITUTE OF FINLAND

Tampere University
Tampere University of Applied Sciences

NOKIA

Kaupunki- ja tapahtumaturvallisuus

- SURE-hanke (*Smart Urban Security and Event Resilience*) kehittää Tampereen kaupungin kaupunki- ja tapahtumaturvallisuutta
- SURE toteutetaan osana EU:n *Urban Innovative Actions* -ohjelmaa yhtenä sen kolmesta kaupunkien turvallisuuteen keskittyvistä hankkeesta
- Hanke käynnistyi 2019, sen kesto on kolme vuotta

#suretampere suretampere.fi

Partnerit:

Tunnelma ja turvallisuus

- SURE tarkastelee turvallisuutta laajasti
 - Turvallisuus on välttämätön osa kestäväää kaupunkia ja toimiviksi koettuja tapahtumia
- Turvallisuutta tuottavat eri tahot: viranomaiset, kaupunki, tapahtumajärjestäjät, *kaupunkilaiset, tapahtumakävijät...*
- **Kaupunkiturvallisuuteen** voidaan vaikuttaa eri tavoin: esim. teknologialla (valaistus, opastus, kameravalvonta) ja ihmisvoimin (yhteisöt)
- Elävä ja kaikille avoin kaupunkitila on merkittävä turvallisuutta lisäävä tekijä

Ympäristön muotoilu turvallisuustekona

- Ei mikään uusi vaan päinvastoin satoja vuosia sitten tunnistettu asia
- 1285, Edvard I:
 - Kauppakaupunkeja yhdistävien maanteiden vierustoilta poistettava näkemäesteet, jotka mahdollistavat rikolliset väijytykset
 - Jos tienvarsia ei puhdisteta hyökkääjälle suojaa antavista kasvustoista, syytetään rikoksen sattuessa myös maanomistajaa

Ympäristön muotoilu turvallisuustekona

Ympäristön muotoilu turvallisuustekona

- Ei mikään uusi vaan päinvastoin satoja vuosia sitten tunnistettu asia

- 1285, Edvard I:

- Kauppakaupunkeja yhdistävien maanteiden vierustoilta poistettava näkemäesteet, jotka mahdollistavat rikolliset väijytykset
- Jos tienvarsia ei puhdisteta hyökkääjälle suojaa antavista kasvustoista, syytetään rikoksen sattuessa myös maanomistajaa

Keskusteluissa esiin tullutta

- Ympäristön muotoiluun vaikuttava tieto ei ole enää ohjeistamista ylhäältä alaspäin, vaan rakentuu erilaisille tietoperustoille
- Kaupunkitilan käyttöä koskevat kokemukset ovat osa tätä tietoperustaa
- Samalla kaupungin ja sen osien kehittämistä koskevan tiedonkulun on muututtava kaksisuuntaiseksi viestinnäksi
- Tällä hetkellä Sorinkadun alueen muutoksia koskeva tiedonsaanti koetaan täysin riittämättömäksi

Varhainen varsinainen tutkimusperinne

- Klassisimmat ilmiötä koskevat tutkimukset on nekin tehty jo vuosikymmeniä sitten
- Tarkastelukohteina pitkään asuinympäristöt
- USA:ssa erityisesti eri tavoin toteutetut vuokratalokompleksit
 - Matala tai korkea rakenne
 - Avoimet näkymät vs. suojaisat kulkuväylät

Varhainen varsinainen tutkimusperinne

Varhainen varsinainen tutkimusperinne

- Klassisimmat ilmiötä koskevat tutkimukset on nekin tehty jo vuosikymmeniä sitten
- Tarkastelukohteina pitkään asuinympäristöt
- USA:ssa erityisesti eri tavoin toteutetut vuokratilokompleksit
 - Matala tai korkea rakenne
 - Avoimet näkymät vs. suojaisat kulkuväylät

Huom! Havainnot kuin suoraan urbanismin klassikoilta, esim. Jane Jacobs, Louis Wirth tai Camillo Sitte.

Keskusteluissa esiin tullutta

- Sorinkadulla puhutaan kaupunkilaisten asuin- ja elinympäristöstä mutta myös yritysten lähiympäristöstä
- Kysymys yhdenvertaisuudesta: onko alueen toimijoilla samanlainen käyttöoikeus julkiseen kaupunkitilaan kuin muilla kaupunkilaisilla?

Myöhempiä variaatioita: CPTED, 1. sukupolvi

CPTED – Crime Prevention through Environmental Design

- Minimoidaan tilaisuudet rikolliselle toiminnalle lisäämällä valvontaa ja rakennetun ympäristön elementtejä sekä tekemällä kohteista vaikeammin vahingoitettavia (*target hardening*)
- *Broken Windows, Defensible Space* ja nollatoleranssi
- Asuinympäristön tehtävänä on auttaa asukkaita ottamaan rooli oman turvallisuutensa tärkeimpinä takaajina

Kuvalähde: https://www.mayurpahwa.com/2019/03/crime-prevention-through-environmental_16.html

Myöhempiä variaatioita: CPTED, 1. sukupolvi

CPTED – Crime Prevention through Environmental Design

Myöhempiä variaatioita: CPTED, 1. sukupolvi

CPTED – Crime Prevention through Environmental Design

- Minimoidaan tilaisuudet rikolliselle toiminnalle lisäämällä valvontaa ja rakennetun ympäristön elementtejä sekä tekemällä kohteista vaikeammin vahingoitettavia (*target hardening*)
- *Broken Windows, Defensible Space* ja nollatoleranssi
- Asuin ympäristön tehtävänä on auttaa asukkaita ottamaan rooli oman turvallisuutensa tärkeimpinä takaaajina

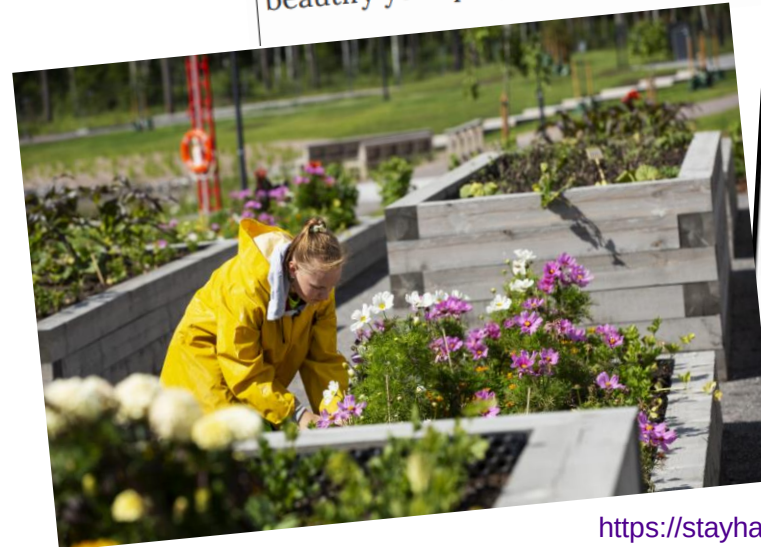
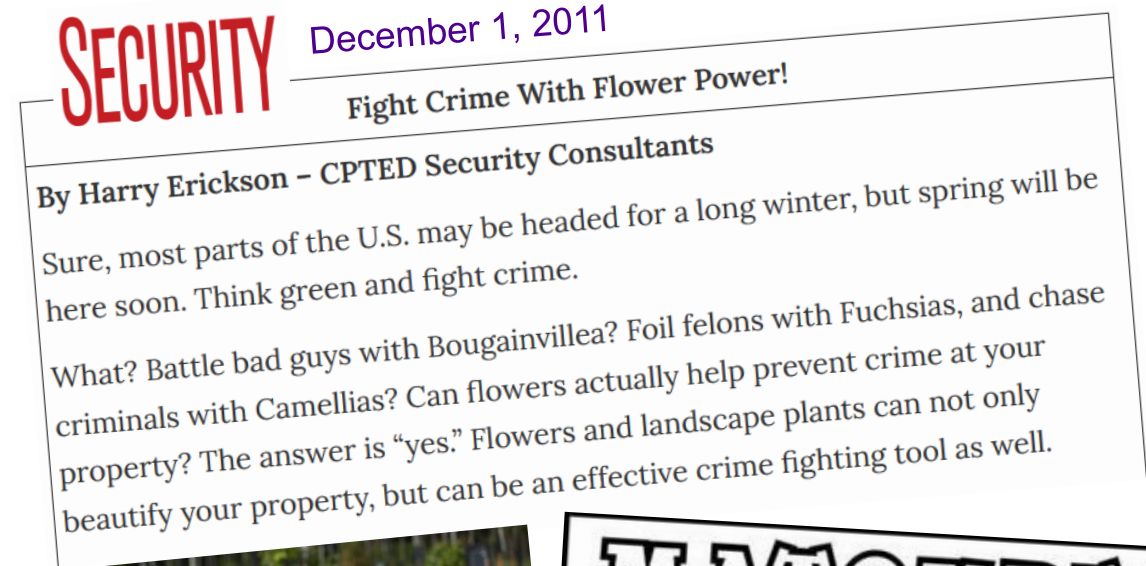
Kuvalähde: https://www.mayurpahiwa.com/2019/03/crime-prevention-through-environmental_16.html

Keskusteluissa esiin tullutta

- Näkyy erilaisten suojavaarustusten rakentamisena
 - Metalliverkkoaita As Oy Sorinahteen ja Kansikadun alueen välillä
 - Liikenne-esteet/pollarit
- Vaikeuttavat pääsyä kiinteistöille tai tukkivat näkymiä

Yhteisövaraisuuden läpimurto: CPTED, 2nd Gen

- Yhteisön osallistuminen oman turvallisuutensa edistämiseen
 - Keskinäisen kunnioitus
 - Sekä yhdistävät että monimuotoisuutta tuottavat tekijät
 - Liittoumat (*partnerships*)
- Huomio myös muihin kuin asuinympäristöihin
 - Esim. kauppakeskukset ja tapahtuma-areenat
- Integroituminen yleiseen kaupunkisuunnitteluun

<https://stayhappening.com/e/matonpesu-festivaalit-2021-E2ISTOMH5L4>

<https://vanha.asuntomessut.fi/ajankohtaista/asuntomessualueen-yhteisöllinen-puisto-kutsuu-kaikki-viihtymään/>

Yhteisövaraisuuden läpimurto: CPTED, 2nd Gen

Yhteisövaraisuuden läpimurto: CPTED, 2nd Gen

- Yhteisön osallistuminen oman turvallisuutensa edistämiseen
 - Keskinäisen kunnioitus
 - Sekä yhdistävät että monimuotoisuutta tuottavat tekijät
 - Liittoumat (*partnerships*)
- Huomio myös muihin kuin asuinympäristöihin
 - Esim. kauppakeskukset ja tapahtuma-areenat
- Integroituminen yleiseen kaupunkisuunnitteluun

Keskusteluissa esiin tullutta

- Vaatii työtä, koska riskinä rajalinjan syntyminen alueen perinteisten toimijoiden ja uusien tulokkaiden välille
- Sorinkadun yrittäjien ja yritysten kokemus siitä, että kannen alueen yritystoiminnan intressit synnyttävät esteitä oman toiminnan harjoittamiselle
 - pääsy pysäköintipaikoille tai –halliin
 - tavarakuljetukset
- Tarve rakentaa yhteyttä Sorinkadun yhteisön ja kannen alueen yhteisön välille

Turvallisuusselonteot ja turvallisuushuoli

- Syrjäytyminen ja epäsosiaalisuus mielletty ja kirjattu suurimmaksi turvallisuushakiksi 2000-luvun ensimmäisen neljänneksen turvallisuuskatsauksissa
- Turvallisussuunnittelu: pyrkimys tehdä elämä immuuniksi erilaisten uhkien suhteen

Bruun 2016/2020/2021

"Tämä paikka ajaa ihmisiä koukkuun" – Kovat huumeet pesiytyivät Tampereelle, ja osan mielestä korvaushoito vain pahentaa ongelmaa
Anni Hakama, HS
28.7.2019
Viime aikoina kaupungin huumeongelma on muuttunut myös aiempaa näkyvämmäksi.

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006186894.html>

Turvallisuusselonteot ja turvallisuushuoli

Turvallisuusselonteot ja turvallisuushuoli

- Syrjäytyminen ja epäsosiaalisuus mielletty ja kirjattu suurimmaksi turvallisuushaksi 2000-luvun ensimmäisen neljänneksen turvallisuuskatsauksissa
- Turvallisuussuunnittelu: pyrkimys tehdä elämä immuuniksi erilaisten uhkien suhteen

Bruun 2016/2020/2021

<https://www.hs.fi/kotimaa/art-2000006186894.html>

Keskusteluissa esiin tullutta

- Huoli häiriökäyttäytymisestä areenan lähialueilla.
- Pihojen tai katutilan muuttuminen turvattomaksi tapahtuma-ajankohtina saapumisvaiheesta poistumisvaiheeseen
- Kokemukset Ratinan alueen Blockfesteistä: häiriöiden ja tilojen sotkemisen leviäminen Sorinkadulle asti

Tapahtumaympäristöjen turvaaminen

- Tapahtuma-areenojen turvaamisen todettu militarisoitumistendenssi
Kiernan O. Gordon, William A. Czekanski & James A. DeMeo
Journal of Sports Safety and Security, 2016
- Suurimmat turvallisuushuolet
 - Alkoholi
 - Luvattomien esineiden ja aineiden tuominen tapahtumapaikalle
 - Kuriton käyttäytyminen (sis. päihteiden käytön)
- Näihin vastataan valjastamalla koko areenahenkilöstö myös ulko- ja lähialueiden turvallisuusvalvontaan

<https://www.express.co.uk/news/world/457634/Super-Bowl-Security-tightens-ahead-of-NFL-showpiece-game>

Tapahtumaympäristöjen turvaaminen

Tapahtumaympäristöjen turvaaminen

- Tapahtuma-areenojen turvaamisen todettu militarisoitumistendenssi

Kiernan O. Gordon, William A. Czekanski & James A. DeMeo
Journal of Sports Safety and Security, 2016

- Suurimmat turvallisuushuolet
 - Alkoholi
 - Luvattomien esineiden ja aineiden tuominen tapahtumapaikalle
 - Kuriton käyttäytyminen (sis. päihteiden käyttö)
- Näihin vastataan valjastamalla koko areenahenkilöstö myös ulko- ja lähialueiden turvallisuusvalvontaan

<https://www.express.co.uk/news/world/457634/Super-Bowl-Security-tightens-ahead-of-NFL-showpiece-game>

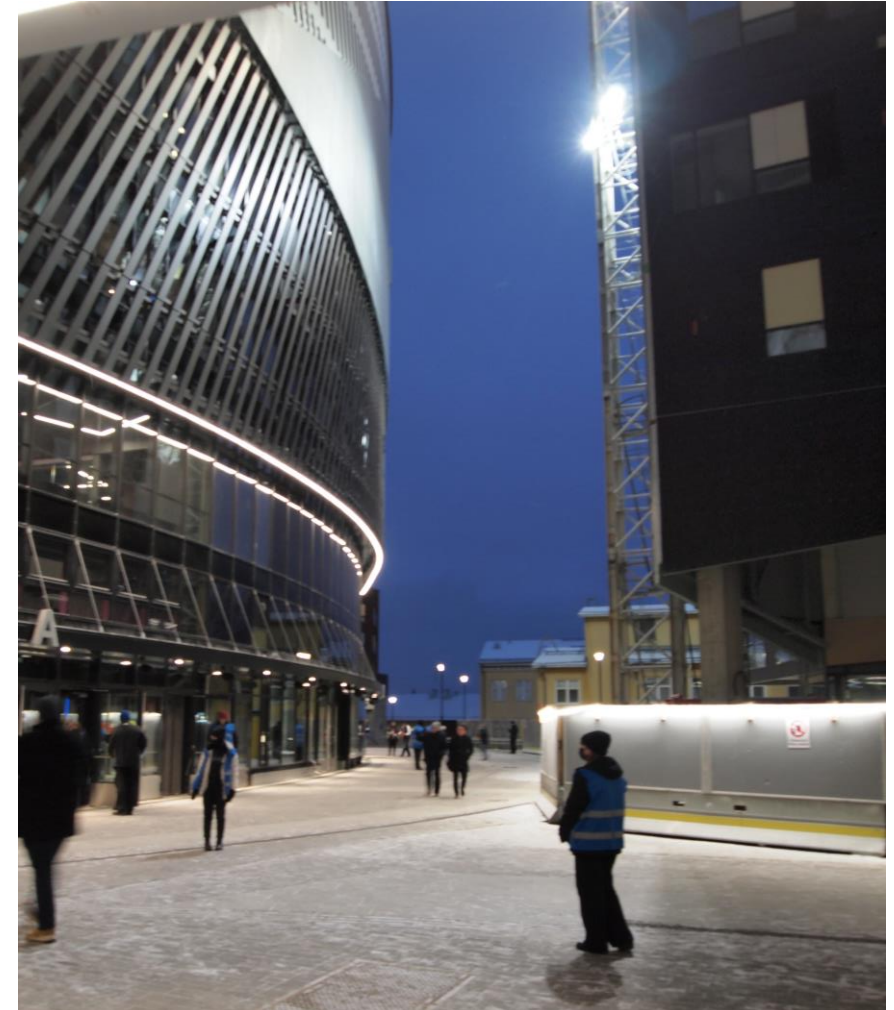
Keskusteluissa esiin tullutta

- Hakametsän palvelut Oy:n turvahenkilöstö suojaamassa kiinteistöjä areenan ensimmäisten ottelujen aikana
- Kuinka tulevaisuudessa jäsentyvät rajapinnat areenan ja areenalla järjestettävien tapahtumien turvaamisen ja ympäröivän alueen turvaamisen välillä?

Yhteisöt ja tapahtumaympäristöt

Haasteita:

- Kuinka ja *millaisen yhteistyön keinoin* estetään rakentumasta asetelma, joka tekisi toiminnallisen rajan ”turvallistetun” tapahtuma-alueen ja sen naapuruston väliin?
- Kuinka edistetään naapuruston toimijoiden edellytyksiä määrittää omat yhteisövaraisen turvallisuutensa tilat omista lähtökohdistaan – eikä suhteessa viereiseen areenaan ja sen turvallistamisvaatimukseen
 - Millaisista elementeistä tällöin – tänään – puhutaan

Yhteisöt ja tapahtumaympäristöt

Yhteisöt ja tapahtumaympäristöt

Haasteita:

- Kuinka ja *millaisen yhteistyön keinoin* estetään rakentumasta asetelma, joka tekisi toiminnallisen rajan ”turvallistetun” tapahtuma-alueen ja sen naapuruston väliin?
- Kuinka edistetään naapuruston toimijoiden edellytyksiä määrittää omat yhteisövaraisen turvallisuutensa tilat omista lähtökohdistaan – eikä suhteessa viereiseen areenaan ja sen turvallistamisvaatimuksiin
 - Millaisista elementeistä tällöin – tänään – puhutaan

- **Keskusteluissa esiin tullutta**
- Yksi vai kaksi yhteisöä: rajapinta
 - Ks. edellä esiin nostettu tarve rakentaa yhteyttä Sorinkadun ja kannen alueen toimijayhteisöjen välille
- Alkuvaihe: järjestäytyminen Sorinkadun allianssiksi tai vastaavaksi, tavoitteina
 - Koordinoidumpi esiintyminen kannen alueen toimijoiden suuntaan
 - Suurempi vaikuttavuus keskusteluissa kaupungin ja muiden toimijoiden kanssa